

УДК 658.14/.15:338.436-026.16

Н. Т. Шадура-Никипорець,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування,

Національний університет "Чернігівська політехніка"

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-7990-0105>

Ж. В. Дерій,

д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування,

Національний університет "Чернігівська політехніка"

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-3695-7202>

О. В. Мініна,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування,

Національний університет "Чернігівська політехніка"

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5919-1599>

DOI: 10.32702/2306-6792.2026.4.68

ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВ АПК В МОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

N. Shadura-Nykyporets,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Economics, Accounting and Taxation, National University "Chernihiv Polytechnic"

Zh. Derii,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Economics,
Accounting and Taxation, National University "Chernihiv Polytechnic"

O. Minina,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Economics, Accounting and Taxation, National University "Chernihiv Polytechnic"

FINANCIAL CONDITION OF AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX ENTERPRISES IN CONDITIONS OF ECONOMIC INSTABILITY

У статті розкрито сутність та проаналізовано динамічні характеристики фінансового стану аграрних і агропереробних підприємств АПК України в умовах економічної нестабільності й воєнного стану. Обґрунтовано роль цих підприємств як комплексують елементів національної економіки та чинника продовольчої безпеки держави. На основі коефіцієнтного підходу здійснено оцінку фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності та прибутковості аграрних та агропереробних підприємств у динаміці за останні вісім років, узагальнено основні тенденції змін фінансових показників під впливом повномасштабної військової агресії. Встановлено відмінності у реакціях аграрних та агропереробних підприємств на виклики економічної нестабільності. Доведено здатність більшості підприємств до адаптації та відновлення ключових фінансових характеристик. Акцентовано увагу на необхідності комплексної та галузеворієнтованої оцінки фінансового стану в умовах економічної нестабільності.

The article explores the nature and dynamic characteristics of the financial condition of agricultural and agro-processing enterprises within Ukraine's agro-industrial complex under conditions of prolonged economic instability and martial law. The role of these enterprises as system-forming components of the national economy and a key

determinant of national food security is substantiated. The research is based on a coefficient-based approach to assessing financial condition, which ensures a comprehensive evaluation of financial stability, liquidity, business activity, and profitability.

The financial performance of agricultural and agro-processing enterprises is analyzed in dynamics over the period 2017–2024, allowing for the identification of long-term trends and a detailed assessment of the impact of full-scale military aggression on key financial indicators. The study reveals substantial differences in the level, structure, and dynamics of financial stability, liquidity, turnover, and profitability between agricultural producers and agro-processing enterprises, reflecting sector-specific features of capital formation and financial management.

Special attention is paid to liquidity indicators as the most sensitive and informative characteristics of financial condition for enterprises operating in agriculture and agro-processing under wartime constraints. The results demonstrate that the military invasion became a powerful destabilizing shock, causing a sharp decline in business activity and profitability in 2022, followed by gradual adaptation and partial recovery during 2023–2024. Agricultural enterprises are found to exhibit higher levels of liquidity and profitability, whereas agro-processing enterprises demonstrate stronger business activity but greater vulnerability in terms of financial stability and dependence on external financing.

The study emphasizes that the assessment of the financial condition of enterprises under martial law should be comprehensive, dynamic, and sector-specific. Such an approach enhances the effectiveness of financial control, supports managerial decision-making, and strengthens financial security systems in the context of prolonged economic instability and elevated uncertainty.

Ключові слова: фінансовий стан, аграрне підприємство, агропереробне підприємство, агропромисловий комплекс, фінансові показники, аналіз, економічна нестабільність, воєнний стан.

Key words: financial condition, agricultural enterprise, agro-processing enterprise, agro-industrial complex, financial indicators, analysis, economic instability, martial law.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Природно-кліматичні умови України зумовлюють доцільність значного поширення сільського господарства. При цьому важливо, щоб діяльність агровиробників супроводжувалась функціонуванням відповідного за виробничою потужністю, видовою структурою та локалізацією агропереробного виробництва, що створює синергію виробництва товарів з високою доданою вартістю. Тільки збалансований розвиток аграрних та агропереробних виробників в рамках АПК дозволяє ефективно використовувати потенціал земельних ресурсів країни та гарантувати їй продовольчу безпеку.

Вагомість виробництва і переробки аграрної продукції демонструють ключові характеристики її ролі в національній економіці. Ста-

ном на 2024 р., при частці діючих суб'єктів господарювання 3,63% та частці зайнятих працівників 9,88%, на їх долю приходилось 12,23% загального обсягу реалізованої продукції та 11,27% доданої вартості. Особливу роль виконують ці виробники і у формуванні експортного потенціалу: у 2024 р. за Міжнародною стандартною торговою класифікацією частка експорту харчових продуктів та живих тварини, напоїв та тютюну становила 36,6% та експорту тваринних і рослинних олій, жирів і восків — 13,8% [5].

Турбулентність, у якій перебувають українські виробники сьогодні, формує нові виклики та ризики їх ефективному функціонуванню. Аграрні та агропереробні підприємства під час повномасштабного вторгнення зіткнулись із новими, нетрадиційними факторами формування невизначеності безпекового та воєнного характеру: захоплення, виведення із господарського обігу та мінування сільгосптериторій; втрата або

пошкодження техніки і обладнання, врожаю, інших активів; втрата позицій на зовнішніх ринках та пошук нових; проблеми з електропостачання та перехід до енергоавтономності; ускладнення внутрішньої та зовнішньої логістики, руйнування інфраструктури; забруднення полів важкими металами внаслідок бойових дій, що ускладнює дотримання екологічних вимог та стандартів; скорочення місткості внутрішнього ринку продовольчих товарів через відтік населення та зниження платоспроможності покупців; переорієнтація бюджетного фінансування з пріоритезацією військових та соціальних витрат; вимушена релокація бізнесу, диверсифікація виробництва та брак кадрів; часті обстріли та повітряні тривоги [1; 7]).

Це спричинило припинення діяльності значною кількістю підприємств (у 2024 р. кількість діючих агропереробних суб'єктів господарювання скоротилась порівняно із довоєнним 2021 р. на 5,1%, а аграрних — на 17,3%) та обвал виробництва у 2022 р. (обсяг продукції аграрних виробників знизився на 25,3%, агропереробних — на 21,6%) [1; 5]. Виробники, які прийняли рішення продовжувати економічну діяльність в умовах воєнного стану, змушені були адаптуватись до реалій і шукати шляхи гарантування стійкого фінансового стану підприємства через використання нових інструментів оперативної ідентифікації та нівелювання ризиків. У цьому контексті, дослідження та порівняння характеристик фінансового стану аграрних та агропереробних підприємств, виявлення існуючих трендів їх динаміки, оцінка впливу повномасштабного вторгнення на ключові індикатори фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності та прибутковості, набувають особливої актуальності як діагностико-аналітичний інструментарій ефективного функціонування систем фінансового контролінгу та фінансової безпеки підприємства.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання дослідження фінансового стану на рівні господарюючого суб'єкта викликають значний науковий інтерес, вагомий внесок у вивчення теоретико-методологічних аспектів цієї тематики здійснили такі науковці як М. Аверіна, О. Базилінська, В. Готра, М. Денисенко [4] О. Деркач, Н. Захарова [17], Н. Ковтун, М. Коробов, Г. Сукрушева, Р. Чемчикаленко, Д. Ясинська [15], О. Яцух [17] та інші. Особливості формування та оцінювання фінансового стану в умовах воєнного стану розкриті у

роботах М. Гузя, С. Качули, О. Короленко [11], Ю. Костенка [11], О. Лопатовської [12], Ю. Нікольчук [12] та інших.

Серед науковців та практиків, котрі присвятили свої дослідження окремим аспектам теоретико-методичних підходів та прикладних питань, що розкривають особливості вивчення фінансового стану аграрних та агропереробних підприємств, слід виділити наступних: І. Абрамова [15], С. Бойко [2], А. Буряк [2], А. Вдовенко, О. Віленчук, Д. Дема [15], Н. Демчук [3], І. Дем'яненко [2], О. Добровольська [6], Л. Дорохова [15], М. Дубина [7], М. Забаштанський [7], С. Качула [8], О. Коваленко [10], Я. Колесник [9], Л. Недільська [15], Н. Правдюк, Н. Трусова, О. Тулай [14], С. Халатур [3], О. Швидка, Л. Ященко [10] та інших.

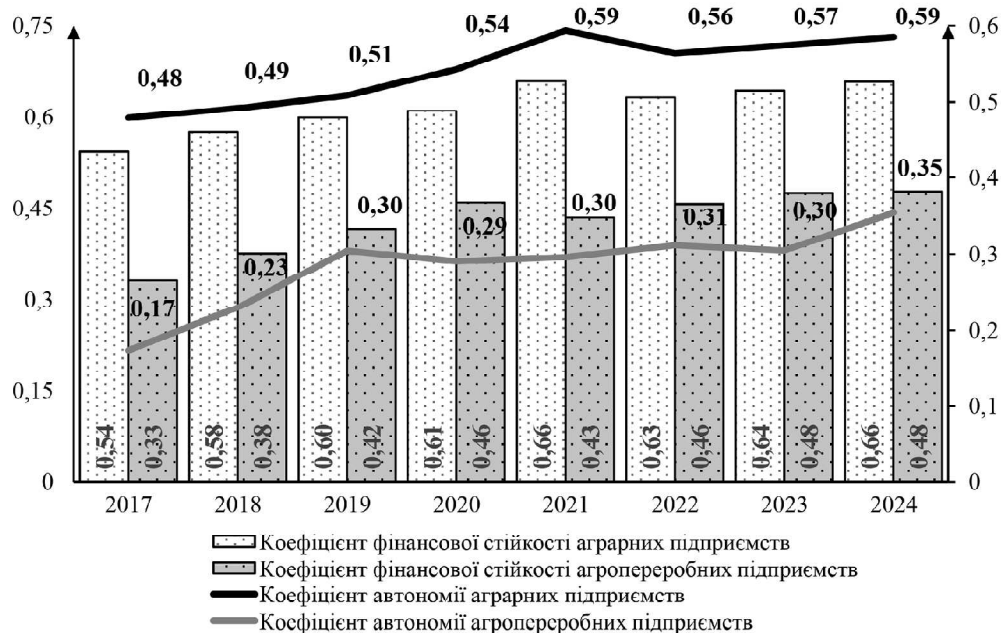
ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даної статті є дослідження динамічних змін ключових показників фінансового стану аграрних та агропереробних підприємств АПК України, їх порівняльна характеристика та виявлення впливу воєнних дій на рівень фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності та прибутковості.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Серед наукової спільноти [3; 4; 9; 12; 17] на сьогодні домінує розуміння того, що фінансовий стан підприємства є багатограним і комплексним поняттям, а важливість його оцінки носить безумовний характер. На думку О. Добровольської фінансовий стан підприємства інтегрує у собі характеристики "наявності, розміщення і використання фінансових ресурсів", а його аналіз "дає якісну та кількісну інформацію про діяльність підприємства, яка необхідна для багатьох суб'єктів ринку" [6, с. 118]. Цю ж думку підтримує і професор М. Денисенко, котрий відзначає, що фінансовий стан підприємства є "найважливішою характеристикою економічно діяльності підприємства, оскільки визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал у діловому співробітництві, оцінює ступінь гарантованості економічних інтересів самого підприємства та його партнерів із фінансових і інших відносин" [4].

Огляд і узагальнення наукових праць щодо методичного інструментарію оцінки фінансового стану підприємства [3; 4; 11; 12; 16; 17] свідчать що сучасні дослідники використовують різні прийоми дослідження і способи аналізу (горизонтальний та вертикальний фінан-

Рис. 1. Динаміка показників фінансової стійкості аграрних та агропереробних підприємств, 2017–2024 рр.

Джерело: сформовано на основі [5].

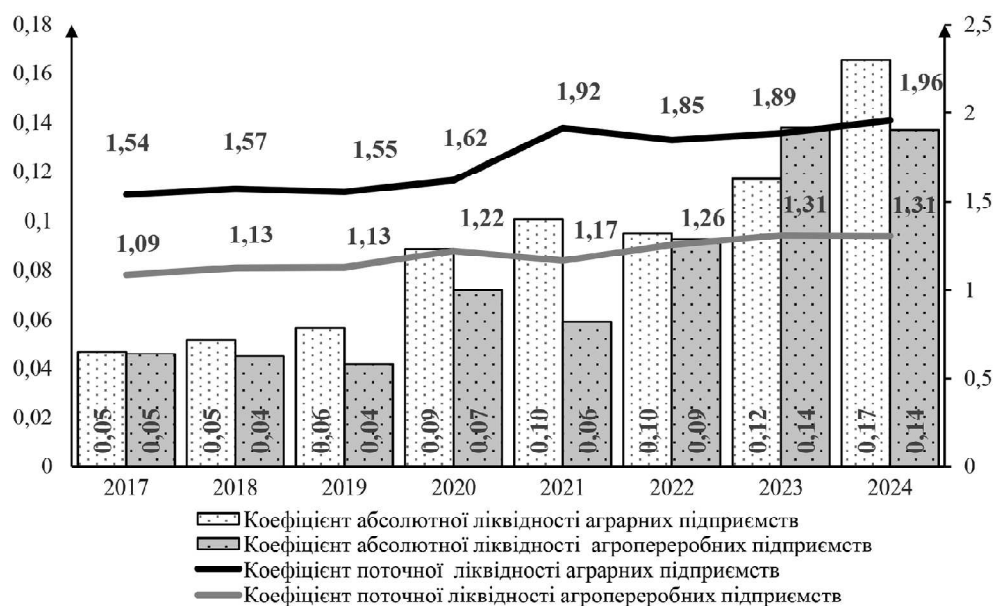
совий аналіз; порівняльний аналіз; детермінований та стохастичний факторний аналіз; трендовий аналіз; структурний аналіз; коефіцієнтний аналіз; комплексний аналіз з використанням інтегрального показника; метод прогнозування банкрутства та інші). Найбільшого поширення набули коефіцієнтний [3; 4; 6; 14; 15] та інтегральний (комплексний). Їх ключова перевага полягає у тому, що вони передбачають аналіз різних аспектів (майновий стан, фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, рентабельність, ділова активність і т.д) фінансового стану підприємства на основі сукупності показників.

Ця ж ідея знаходить своє підтвердження у матеріалах Міністерства фінансів України [13]: оцінювання фінансового стану підприємства (для отримання статусу авторизованого економічного оператора) з березня 2025 р. рекомендовано проводити з урахуванням специфіки роботи бізнесу в умовах воєнного стану. Ключові акценти, що повинні враховуватись у процесі об'єктивної оцінки фінансового стану підприємства, полягають у наступному: вона повинна носити комплексний (враховувати різні ключові аспекти, що її формують) і динамічний характер (не просто фіксувати рівень аналізованих індикаторів у певний період часу, а досліджувати ретроспективу) та враховувати галузеву специфіку щодо виділення ключових складових ідентифікації фінансового стану (для аграрних та агропереробних підприємств найбільшу значимість мають показники ліквідності).

На нашу думку доречно поєднувати різні аналітичні прийоми: коефіцієнтний аналіз може виступати інформаційною базою для застосування порівняльного, трендового або ж кореляційно-регресійного способів дослідження, що безсумнівно підвищить якість оцінки фінансового стану.

Враховуючи вищезазначене, оцінку фінансового стану аграрних та агропереробних підприємств в межах нашого дослідження проведемо на основі коефіцієнтного підходу, виділивши чотири групи характеристик фінансового стану — стійкості, ліквідності, ділової активності та рентабельності. Аналізовані показники дослідимо у динаміці за вісім років, що дозволить виявити вплив факторів економічної нестабільності, спричинених повномасштабним вторгненням, на зміну характеристик фінансового стану підприємств АПК та порівняти тенденції, характерні для аграрних та агропереробних виробників.

Динаміку коефіцієнта фінансової стійкості (міцності) аграрних підприємств за 2017–2024 рр. можна описати за допомогою лінійної моделі тренду (рис. 1): $K_{ф.с.} = 0,5465 + 0,0153 \cdot t$ ($R^2 = 0,84$), котра демонструє сформовану тенденцію до планомірного зростання (в середньому щорічно коефіцієнт зростає на 0,0153). Динаміка ж коефіцієнта фінансової стабільності агропереробних підприємств описується рівнянням: $K_{ф.с.} = 0,3422 + 0,0193 \cdot t$ ($R^2 = 0,83$), що демонструє тенденцію до дещо швидшого зростання (в середньому щорічно коефіцієнт зростає на 0,0193).

Рис. 2. Динаміка показників ліквідності аграрних та агропереробних підприємств, 2017–2024 рр.

Джерело: сформовано на основі [5].

Враховуючи, що за рекомендаціями даний показник повинен бути не меншим за 0,6 [3; 13], можна відзначити, що аграрні підприємства демонструють достатню здатність залишатися платоспроможним в довгостроковій перспективі (середнє значення за 2017—2024 рр. рівне 0,62), у той час як агропереробні виробники (середнє значення за аналізований період становить 0,43) мають певні ризики банкрутства і втрати платоспроможності (у 2024 р вони досягли стану при якому лише 48% майна сформовані за рахунок надійних джерел).

За рівнем фінансової автономії (рис. 1) агропереробні підприємства також суттєво відстають від аграрних (середнє значення показника за досліджуваний період для аграрних підприємств становить 0,50, а для агропереробних — 0,28) і навіть не відповідають встановленим нормативним значенням (понад 0,5) [3; 10; 13; 16]. Все ж варто відзначити, що існує позитивна тенденція до збільшення частки ресурсів авансованих в діяльність агропереробних підприємства, котра фінансується власними коштами, а не позиками. Її можна описати лінійним рівнянням: $K_{авт} = 0,194 + 0,0198 \cdot t$ ($R^2 = 0,76$), тобто середнє річне зростання коефіцієнта фінансової автономії становить 0,0198. Для аграрних підприємств теж характерна тенденція до збільшення частки власного капіталу, хоч і дещо повільнішими темпами: $K_{авт} = 0,4689 + 0,0163 \cdot t$ ($R^2 = 0,82$). Таким чином, станом на 2024 р. фінансове забезпечення власними джерелами аграрних підприємств сягає 60%, а агропереробних 35%.

Можна констатувати, що галузеві характеристики фінансової стійкості підприємств фактично не зазнали негативного впливу повномасштабного вторгнення (станом на 2024 р. виробники повернулись до характеристик довоєнного 2021 р.), що є наслідком з одного боку припинення діяльності фінансово нестійких виробників, а з іншого — адаптацією діючих до нових умов функціонування.

Протягом досліджуваного періоду здатність і аграрних, і агропереробних підприємств задовольняти існуючі строкові зобов'язання за рахунок своїх активів, на фоні періодичних коливань виявляє загальну тенденцію до зростання (рис. 2). Лінійні рівняння тренду абсолютної ($K_{абс.лік.}$) та поточної ($K_{пот.лік.}$) ліквідності відповідно набувають виду:

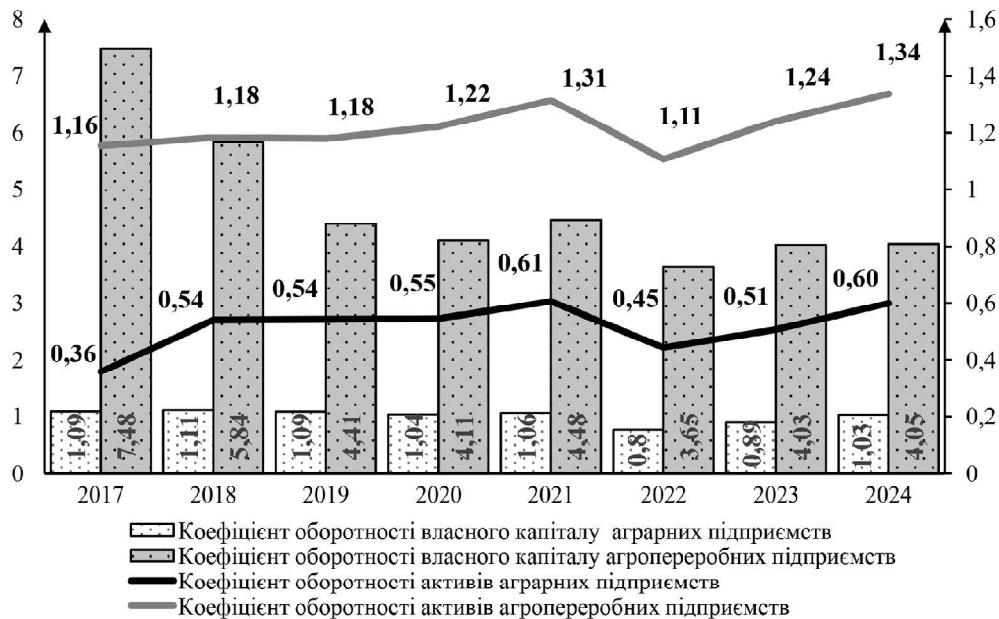
— для аграрних підприємств:

$$K_{абс.лік.} = 0,0215 + 0,0153 \cdot t \quad (R^2 = 0,89) \quad \text{та} \quad K_{пот.лік.} = 1,4327 + 0,0675 \cdot t \quad (R^2 = 0,84);$$

— для агропереробних підприємств:

$$K_{абс.лік.} = 0,0124 + 0,0148 \cdot t \quad (R^2 = 0,83) \quad \text{та} \quad K_{пот.лік.} = 1,0512 + 0,0331 \cdot t \quad (R^2 = 0,90).$$

Відповідно до матеріалів Міністерства фінансів України [13] найбільш значимим індикатором фінансового стану підприємств сільськогосподарства та агропереробки є показник поточної ліквідності (коефіцієнт покриття), котрий характеризує здатність підприємства оборотними активами відповідати за поточними зобов'язаннями [16]. Рекомендоване мінімальне значення даного індикатора для аграрної сфери коливається в наукових працях

Рис. 3. Динаміка показників ділової активності аграрних та агропереробних підприємств, 2017–2024 рр.

Джерело: сформовано на основі [5].

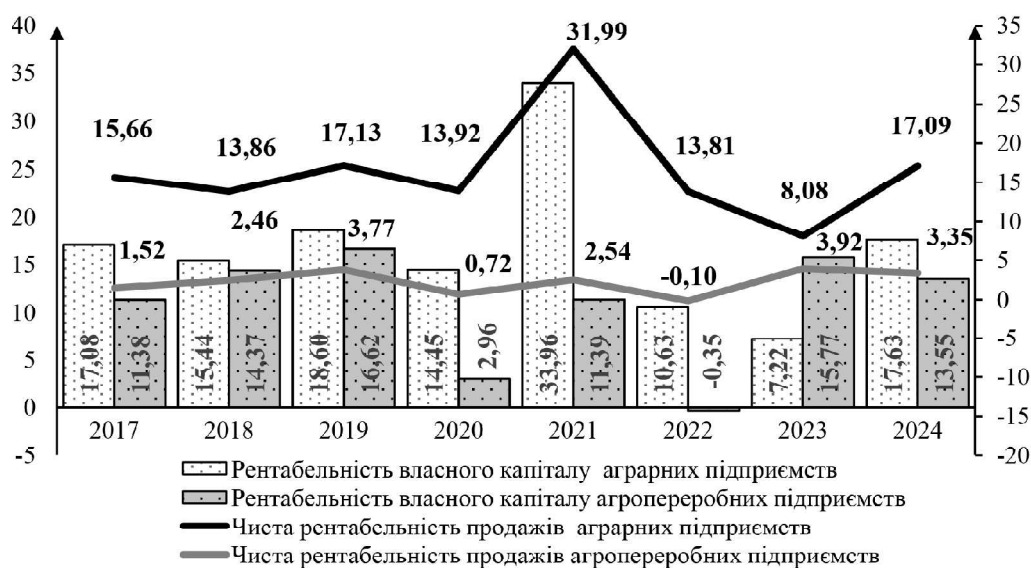
від 1 до 2 [3; 10; 15]. Враховуючи військовий стан ряд дослідників пропонують знизити поріг до 1 [11; 12; 15], а Міністерство фінансів України рекомендує діапазон від 1,3 до 10 [13]. Можна констатувати, що підприємства обох галузей мають понад одну гривню оборотних коштів на кожну гривню поточних зобов'язань, тобто загалом не мають проблем з платоспроможністю. При цьому рівень поточної ліквідності аграрних виробників (середнє значення за 2017–2024 рр. становить 1,74) традиційно залишається вищим (середнє значення за 2017–2024 рр. для агропереробних підприємств становить 1,20) і демонструє більшу швидкість зростання (в середньому за рік показник для аграрних підприємств зростає на 0,0675, а для агропереробних — на 0,0331).

Що ж стосується показника абсолютної ліквідності, котрий характеризує частку поточних зобов'язань, яку підприємство спроможне погасити миттєво, за рахунок грошових коштів, то протягом всього аналізованого періоду його значення знаходиться нижче рекомендованого діапазону (0,2–0,35) [3; 4; 8; 13; 17]; середнє значення за 2017–2024 рр. для аграрних підприємств становить 0,09, для агропереробних — 0,08. Варто відзначити, що на фоні повномасштабного вторгнення зростання рівня абсолютної ліквідності аграрних та агропереробних підприємств прискорилося, тобто виробники докладають зусиль для зниження наявного ризику невчасного погашення боргів.

Коефіцієнти оборотності активів аграрних і агропереробних підприємств виявляють спільну динаміку: повільне зростання у довоєнний період 2017–2021 рр., різкий спад на фоні початку повномасштабного вторгнення у 2022 р. (–15,3% для агропереробних та –26,2% для аграрних), відновлення під час війни у 2023–2024 рр. (рис. 3). При цьому зберігається традиційний розрив у величині показника — середнє значення коефіцієнта за досліджуваний період для аграрних виробників становить 0,52, а для агропереробних — 1,22.

Динаміка коефіцієнта оборотності власного капіталу (рис. 3) виявляє негативну тенденцію до зменшення, хоч швидкість цього процесу виявляється різною: аграрні підприємства демонструє повільне зниження показника (–6% у 2024 р. порівняно із 2017 р.), а агропереробні — тенденцію до стрімкого скорочення з 7,48 у 2017 р. до 4,05 у 2024 р. (–46%). З початком повномасштабного вторгнення оборотність власного капіталу і аграрних і агропереробних виробників суттєво зменшилась. Якщо для агропереробних підприємств у 2022 р. таке падіння було суттєвим (–18,5%), то для аграрних — виявилось критичним (–24,5%): на фоні загалом невисокого рівня показника, що традиційно характерно для них, таке скорочення спричинило зниження швидкості обігу нижче одиниці, що є свідченням низької ефективності управління капіталом в умовах військових викликів.

Поступове відновлення швидкості обігу власного капіталу у 2023–2024 рр. вказує на

Рис. 4. Динаміка показників прибутковості аграрних та агропереробних підприємств, 2017–2024 рр.

Джерело: сформовано на основі [5].

адаптацію виробників до нових економічних реалій. Можна констатувати, що станом на 2024 р. кожна гривня власного капіталу, вкладена в аграрні підприємства приносить їх виручку у розмірі лише 1,03 грн, а для агропереробних — трансформується у 4,05 гривні доходу.

Слід відзначити, що показники ділової активності агропереробних підприємств, на відміну від характеристик фінансової стійкості та ліквідності, протягом усього досліджуваного періоду залишається вищими за характеристики аграрних виробників.

Іще одним важливим аспектом, що визначає фінансовий стан підприємства є характеристика його прибутковості (рис. 4). Рентабельність власного капіталу демонструє відносну прибутковість вкладання власниками коштів у діяльність підприємства, показує можливості зростання вартості бізнесу та характеризує його інвестиційну привабливість [6, С. 56].

Динаміка показника протягом 2017–2024 р. засвідчує його значну мінливість (рис. 4): від 7,22% у 2023 р. до 33,96 у 2021 р. для аграрних підприємств та від -0,35% у 2022 р. до 16,62 у 2020 р. для агропереробних. Подібна волатильність характерна у досліджуваному періоді і для рентабельності продажів. При цьому рентабельність аграрних підприємств традиційно є вищою, ніж агропереробних виробників та економіки загалом.

Відзначимо, що військова агресія виступає значним дестабілізуючим фактором економічного результату діяльності аграрних й агропе-

реробних виробників та їх фінансового стану: у 2022 р. спостерігається різке зниження рентабельності. При цьому аграрні виробники демонструють пролонгований негативний вплив факторів військової дестабілізації (рентабельність продовжує знижуватись і у 2023 р., однак залишається додатною), а для агропереробних підприємств характерні "глибші провали" (за підсумками 2022 р. підприємства виявились збитковими) та швидші реакції відновлення (у 2023 р. уже спостерігається зростання рентабельності).

В підсумку станом на 2024 р. аграрні підприємства демонструють здатність трансформувати кожен гривню виручку від реалізації продукції у 17,09 копійок чистого прибутку, а прибутковість їх власного капіталу становить 17,63%, що майже вдвічі нижче показників довоєнного 2021 р. Агропереробні виробники до 2024 р. спромоглися навіть перевищити рентабельність довоєнного 2021 р.: кожна гривня виручки трансформується у 3,35 копійок чистого прибутку, а прибутковість власного капіталу склала 13,55%.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження оцінки фінансового стану аграрних та агропереробних підприємств, що виступають комплексуючими елементами АПК України, засвідчує, що протягом 2017–2024 рр. сформувались позитивні тенденції до планомірного зростання ха-

рактистик їх фінансової стійкості та ліквідності, котрі однак супроводжуються погіршенням характеристик ділової активності та значною волатильністю прибутковості. Початок повномасштабного вторгнення негативно вплинув на фінансовий стан аграрних та агропереробних виробників, котрі зіткнулись із нетиповими викликами та ризиками військової економіки. Однак уже до 2024 р. аграрні та агропереробні підприємства демонструють поліпшення характеристик фінансового стану, що є свідченням впровадження дієвих механізмів адаптації до нового середовища невизначеності та прийняття ефективних управлінських рішень в умовах економічної нестабільності.

Важливим результатом дослідження стало розуміння того, що фінансовий стан слід розглядати як багатокомпонентну та динамічну характеристику, чутливу до галузевих, макроекономічних і безпекових чинників. Аналітичні результати даного дослідження в подальшому можуть стати інформаційною основою для проведення поглибленого порівняльного аналізу динаміки фінансового стану окремих аграрних та агропереробних виробників, видів діяльності чи різних за розмірами підприємств.

Література:

1. Агробізнес України: інфографічний довідник. URL: <https://agribusinessinukraine.com/>
2. Буряк А.В., Бойко С.В., Дем'яненко І.В. Фінансування аграрних підприємств: аналіз довгострокових трендів та структурних зрушень. Економіка та управління АПК. 2021. № 2. С. 110—118.
3. Демчук Н.І., Халатур С.М., Хідірян М.О. Теоретичні основи аналізу фінансового стану сільськогосподарських підприємств. Економіка та суспільство, 2017. №9. С. 396—400.
4. Денисенко М.П., Зазимко О.В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. Агросвіт. 2015. №10. С. 52—58.
5. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт: Статистична інформація. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Добровольська О.В. Фінансове забезпечення природного агровиробництва: теорія, методологія, практика: монографія. Дніпро: Монолит, 2018. 292 с.
7. Забаштанський М.М., Дубина М.В. Фінансовий механізм розвитку аграрних підприємств в умовах макрофінансової нестабільності. Агросвіт. 2025. № 3. С. 4—11.
8. Качула С.В., Погорелов Б.В. Ліквідність як характеристика фінансового стану сільсько-

господарського підприємства. Агросвіт. 2022. № 22. С. 40—45.

9. Колеснік Я.В., Сергієнко А.М. Діагностика фінансового стану сільськогосподарського підприємства. Агросвіт. 2019. № 2. С. 69—74.

10. Коваленко О.В., Яценко Л.О. Діагностика стану фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств. Фінанси та оподаткування. 2021. № 1 (91). С. 52—60.

11. Костенко Ю.О., Короленко О.Б., Гузь М.М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство, 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77>

12. Нікольчук Ю., Лопатовська О. Особливості аналізу фінансового стану підприємств в умовах воєнного стану. Modeling the development of the economic systems, 2024. № 4. С. 232—241.

13. Оцінка фінансового стану підприємства: матеріали Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9E%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%83_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B231_03_2025.pdf

14. Тулай О.І. Фінансовий стан сільськогосподарських підприємств та основні напрями його зміцнення. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2018. № 3. С. 185—191.

15. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи: монографія / І.В. Абрамова [та ін.]; за ред. проф. Д.І. Деми. Житомир: ЖНАЕУ, 2015. 364 с.

16. Ясинська Д.В., Добровольська О.В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. Економічний простір. 2021. № 166. С. 81—84

17. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. Т. 29 (68). № 3. С. 173—180.

References:

1. Agribusiness in Ukraine (2025), "Infographic guide", available at: <https://agribusinessinukraine.com/> (Accessed 10 January 2026).
2. Buriak, A.V. Boiko, S.V. and Demianenko, I.V. (2021), "Financing of agricultural enter-

prises: analysis of long-term trends and structural shifts", *Ekonomika ta upravlinnia APK*, vol. 2, pp. 110—118.

3. Demchuk, N.I. Khalatur, S.M. and Khidirian, M.O. (2017), "Theoretical foundations of the analysis of the financial condition of agricultural enterprises", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 9, pp. 396—400.

4. Denysenko, M.P. and Zazymko, O.V. (2015), "Main aspects of assessing the financial condition of enterprises", *Ahrosvit*, vol. 10, pp. 52—58.

5. State Statistics Service of Ukraine (2025), "Statistical information", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 20 December 2025).

6. Dobrovolska, O.V. (2018), *Finansove zabezpechennia pryrodnoho ahrovyrobnystva: teoriia, metodolohiia, praktyka: monohrafiia* [Financial support for natural agricultural production: theory, methodology, practice: monograph], Monolyt, Dnipro, Ukraine.

7. Zabashtanskyi, M.M. and Dubyna, M.V. (2025), "Financial mechanism for the development of agricultural enterprises in conditions of macro-financial instability", *Ahrosvit*, vol. 3, pp. 4—11.

8. Kachula, S.V. and Pohorelov, B.V. (2022), "Liquidity as a characteristic of the financial condition of an agricultural enterprise", *Ahrosvit*, vol. 22, pp. 40—45.

9. Kolesnik, Ya.V. and Serhiienko, A.M. (2019), "Diagnostics of the financial condition of an agricultural enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 69—74.

10. Kovalenko, O.V. and Yashchenko, L.O. (2021) "Diagnostics of the state of financial security of agricultural enterprises", *Finansy ta opodatkuvannia*, vol. 1(91), pp. 52—60.

11. Kostenko, Yu.O. Korolenko, O.B. and Huz, M.M. (2022), "Analysis of the financial stability of an enterprise under martial law", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 43, available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77> (Accessed 11 January 2026).

12. Nikolchuk, Yu. and Lopatovska, O. (2024), "Peculiarities of analyzing the financial condition of enterprises under martial law", *Modeling the development of the economic systems*, vol. 4, pp. 232—241.

13. Ministry of Finance of Ukraine (2025), "Assessment of the financial condition of the enterprise", available at: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9E%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%83_%D0%B

[F%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B231_03_2025.pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9E%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%83_%D0%B) (Accessed 05 January 2026).

14. Tulai, O.I. (2018) "Financial condition of agricultural enterprises and main directions of its strengthening", *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky)*, vol. 3, pp. 185—191.

15. Abramova, I.V. Vilenchuk, O.M. and Dema, D.I. (2015), *Finansova polityka v ahro-nomu sektori ekonomiky: stan ta perspektyvy: monohrafiia* [Financial policy in the agricultural sector of the economy: status and prospects: monograph], ZhNAEU, Zhytomyr, Ukraine.

16. Yasynska, D.V. and Dobrovolska, O.V. (2021), "Modern paradigm of diagnosing the financial condition of an enterprise during a crisis", *Ekonomichniy prostir*, vol. 166, pp. 81—84.

17. Yatsukh, O.O. and Zakharova, N.Iu. (2018), "Financial condition of the enterprise and its assessment methodology", *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Seriia: Ekonomika i upravlinnia*, vol. 3, pp. 173—180.

Отримано редакцією журналу / Received: 03.02.26

Прорецензовано / Revised: 09.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 17.02.26

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663